

Prvním speciálním druhem budou tzv. rovnice se separovanými proměnnými, tedy rovnice ve tvaru

$$y' = f(x)g(y). \quad (\text{SP})$$

Úmluva: kdykoliv řekneme interval, budeme mít na mysli neprázdný otevřený interval.

Věta 1 (řešení rovnice (SP)). *Nechť*

- f je spojitá na intervalu I ,
- g je spojitá a nenulová na intervalu J ,
- F je primitivní funkce k f na I ,
- G je primitivní funkce k $\frac{1}{g}$ na J ,

Potom:

1. jsou-li $C \in \mathbb{R}$ a interval $I^* \subseteq I$ voleny tak, aby platilo

$$F(x) + C \in D_{G^{-1}}, \quad x \in I^*$$

pak je funkce

$$y(x) = G^{-1}(F(x) + C), \quad x \in I^* \quad (1)$$

řešením rovnice (SP).

2. Volme $x_0 \in I$ a $y_0 \in J$ a položíme

$$F^*(x) = \int_{x_0}^x f(t) dt, \quad G^*(y) = \int_{y_0}^y f(t) dt.$$

Potom je funkce

$$y^*(x) = (G^*)^{-1}(F^*(x))$$

řešením rovnice (SP) na okolí bodu x_0 splňujícím $y^(x_0) = y_0$ (tj. y^* je řešením tzv. Cauchyovy úlohy). Navíc, pokud je z řešení rovnice (SP) splňující $z(x_0) = y_0$, potom existuje okolí bodu x_0 , na kterém platí $z = y^*$.*

Jak dostaneme pomocí Věty 1 maximální řešení? Nejprve si všimneme, že pro každý nulový bod C funkce g je $y(x) = C$, $y \in I \subset D_f$ řešením (SP) (tzv. stacionární řešení). Pokud ve Větě 1 navíc platí:

- I je nějaký maximální interval v D_f ,
- J maximální interval v D_g minus nulové body g ,
- I^* maximální interval splňující (1),

potom je řešení $y(x) = G^{-1}(F(x) + C)$ maximální v následujícím smyslu: je-li α krajní bod I^* (řekněme levý) potom buď $\alpha \notin D_f$, $\lim_{x \rightarrow \alpha^+} y(x)$ existuje, ale neleží v D_g (v těchto případech už nelze řešení za tento krajní bod prodloužit), nebo lze řešení y spojitě navázat na stacionární řešení ve tvaru $\tilde{y} = C$ pro nějaké $C \in \mathbb{R}$, $g(C) = 0$. V posledním případě můžeme řešení y prodloužit (jako řešení (SP)) pomocí následující věty

Věta 2 (o lepení pro (SP)). *Nechť*

- z je řešení rovnice (SP) na intervalu (a, b) ,
- w je řešení rovnice (SP) na intervalu (b, c) ,
- $\lim_{x \rightarrow b^-} z(x) = L = \lim_{x \rightarrow b^+} w(x)$,
- f je spojitá v b a g je spojitá v L .

Potom je funkce

$$y(x) = \begin{cases} z(x), & x \in (a, b), \\ L, & x = b, \\ w(x), & x \in (b, c) \end{cases}$$

řešením rovnice (SP) (na intervalu (a, c)).

Poznámky. Předchozí věta platí obecněji pro rovnice $y' = F(x, y)$, kde místo spojitosti f a g , předpokládáme spojitost F v (b, L) .

Věta 1 a Věta 2 jsou tak podkladem pro následující 6 krokový postup pro řešení rovnic ve tvaru (SP):

- krok 1. najdeme všechny maximální intervaly I_k v definičním oboru D_f ,
- krok 2. najdeme všechny maximální intervaly J_l v definičním oboru D_g sjednoceném s nulovými body g (tj. v definičním oboru $\frac{1}{g}$),
- krok 3. určíme stacionární řešení odpovídající nulovým bodům funkce g (na intervalech I_k),
- krok 4. pro každý interval I_k najdeme odpovídající primitivní funkci F a pro každý interval J_l odpovídající primitivní funkci G
- krok 5. pro každou dvojici (I_k, J_l) a $C \in \mathbb{R}$ najdeme všechny maximální intervaly I^* a jim odpovídající řešení $y = G^{-1}(F + C)$ podle Věty 1,
- krok 6. řešení případně slepíme podle Věty 2, abychom dostali všechna maximální řešení.